

Odbicia. Weronika Zalewska

Upał zniekształca. Nad asfaltem unosi się oleista para; stałe próbuje znów stać się cieczą. Coś co jest dla nas statecznością – gruntem odbierającym glebie oddech, a wodzie cyrkulację – samo stało niegdyś rozlane po baryłkach, w oczekiwaniu na spóźniony metabolizm. Albo i bez żadnych oczekiwań.

Może tylko zdziwione, że po latach opadania, ucieleśniania czasu grawitacją, zostało zassane z powrotem na powierzchnię czegoś, co pachnie i brzmi obco.

Oleiste, prehistoryczne, skostniałe. Nie tak myślę o upałach.

Jeszcze wcześniej, tkwiło tak głęboko w ziemi, że mogłoby być przeciwieństwem powierzchni, choć poniekąd nią było – sprasowaną, brnącą coraz głębiej. Kalorie biorą się z ciał. Ciała wytracają wodę, stając się samą energią.

A jednak, kiedy żywe, potrzebujemy wody, by materia w nas i między nami była w ciągłym ruchu. Pijemy nieskończone litry wody smakującej raz miedzią, raz glonem, raz proszkiem do prania. Kapiemy po kafelkach, panelach, asfaltach; podlewamy glebę tam, gdzie bywa odkryta.

Myślę o tym jak w upale myśli skleją się tak, jak pachy, uda, włosy, tyły kolan; o tym jak zmienia się podmiotowość pocących się ciał, podmiotowość pocących myśli.

Tak jak zimno *odgradza*, ciepło *przesącza*.

Głowa w upale znów staje się ciałem, mózg tak ociężały jak bark, piszczel. Taka ociężałość bywa halucynogenna; każe zadawać te same pytania wiele razy, każe zapominać, każe dotykać tekstury piachu zamiast myśleć.

Każę wykorzystywać ograniczony kontrast kolorów podczas letnich upałów by gasić wzrok;
rezygnować ze szczegółów na rzecz pojawiających się impresji. Przyjemność
niedomyślonych domysłów.

Zatrzymujemy wodę, stajemy się ciężkie, ciała słoni, psów, jaszczurek. Woda prędko
zamienia się w zupę, a potem i znika. Zamiast oczu lustra ukazujące spoconą twarz,
większą, inną, młodszą, starszą, obcą. Kwestionujemy

Wyrzucić to, co było, zapomnieć o tym, kim się było.

*No, ale z drugiej strony chciałoby się mieć te korzenie, ten rodowód, to oparcie, pozycję, no i
dorobek,
przede wszystkim dorobek.*

*Moim marzeniem kiedyś, tak być może zaindukowałam się od pewnego niemłodego już
artysty, było zostać takim
nikim¹*

To myśli upału. Odbicia starych myśli, zimowych snów, *zaburzonych* hormonów,
odwodnienia. Nie ma lepszego czasu na ucieczkę; nawet jeśli krótszą niż mrugnięcie, upał
zagina czas i paruje prehistorią.

Apollo traci ukochane stado krów. Wściekły, nawiedzany upałem, przemierza świat w ich
poszukiwaniu, od jutra, od wczoraj, od starożytności, dzisiaj w Białowieży. Jest niewidzialny
jak p r a d z i w i święci. Nie żeby był jednym z nich.

Ma wiele pytań, choć pytania w upale odbijają się od siebie i zacierają własne ślady.

*Sylen i banda satyrów zgadzają się odnaleźć krowy w zamian za obietnicę pieniędzy i
wolności, ale ślady wkrótce giną, a satyrowie długo błędzą, zanim wpadną na trop
pozbawionego szacunku potwora, który ukradł krowy ich panu. Ten potwór to Hermes,*

¹ cytat z filmu *Ręka* (2011) autorstwa Ewy Zarzyckiej

*dziecko sfrustrowane faktem, że nie jest bogiem, które z całą mocą pomysłowości i okrucieństwa pragnie udowodnić swoje nadprzyrodzone pochodzenie. Czy to co odkryją satyrowie będzie warte ich wolności?*²

Parujący asfalt; mitologie, które bawią się kośćmi. Gdzieś po drugiej stronie, nad jeziorem, pieśni, które nie znają własnego końca i początku, pukle, zmechaczone, stare końcówki, nowe źródła. *Mitologię Parandowskiego i wszystkich bogów greckich znałam na pamięć, zaczęłam się więc zastanawiać, gdzie jest wiedza o mitologii słowiańskiej*³

Odbijamy, zniekształcamy, reinterpreterujemy; czasem pomaga nam upał, który bełta myśli; brak kontrastu i wyraźnych granic pozwala dostrzec pozorność granic podmiotu/przedmiotu. Nowe mitologie powstają podczas rozlewania, parowania, raczej niż *utwierdzania*. Myśląc także spalamy kalorie, pozyskane od innych bytów, a potem i same się rozpuszczamy, zniekształcamy, by być bliżej siebie.

Tekst towarzyszy programowi filmów prezentowanych w 2025 roku na Ekranie Fundacji Sztuki Polskiej ING. Selekcja prac wideo kuratorowana przez Weronikę Zalewską. Więcej: https://ingart.pl/pl/dzialalnosc/news/program_filmow_na_ekranie_fundacji_odbicia

² fragment opisu filmu Wabik/Tracking Satyrs (2022) autorstwa MML kolektyw

³ fragment wypowiedzi Alicji Wysockiej dot. projektu Przesilenie/Równonoc, źródło: <https://secondaryarchive.org/artists/alicia-wysocka/>